

שמעון בוזגלו

# טוראי כהן קורא שירים

ספרי עליית הגג • ידיעות אחרונות • ספרי חמד

## אַינְשִׁיר

אַינְ שִׁיר הַיּוֹם, שְׁיִמוֹן, כְּלוּם!  
הַמוֹדָה מִפְּנֵה אֵלֵי אֶת גִּבָּה  
וּמִפְּשִׁילָה אֶת שְׂמֻלָּתָהּ,  
וְאֶת הַנְּפִיחָה הַפּוֹרְחָת  
מֵעֶכְזָה הַמְּעֻדָּן  
נוֹתֶנֶת לִי לְהָרִיחַ,  
לְהָרִיחַ בְּלִבִּי,  
אַיִי,  
וְלִמּוֹת מִתְּשׁוּקָה!

## שומר לילה במאפיית בֶּרֶמֶן

בְּיָמִים הָהֵם הִתְעַלֶּסְתִּי  
עִם סִפְרוֹת יוֹן הָעֵתִיקָה  
בְּדִירַת הַחֹדֶר שְׁלִי, הִישָׁנָה.  
וְנִגַּעְתִּי לָהּ בְּכָל הַמְקוֹמוֹת,  
וְהִיא הִתְמַסְרָה אֵלַי  
בְּפִשׁוּט אֵיבָרִים  
שֶׁל פֶּסֶל אֶלֶת אֶהְבָּה  
שֶׁהִשִּׁילָה מַעֲלִיָּה ת'פֶּסֶל.  
וּבְלִילוֹת הָהֵם,  
כְּשֶׁמִּבְעַד לַחֲלוֹן הַקָּטָן  
נָשְׂרוּ כּוֹכָבִים  
עַל הָעִירִם שֶׁל גּוֹפִינוּ  
וְטָבְעוּ בְּזַעַת אֶהְבִּינוּ,  
וְשִׁמוֹת גְּבוּרִים, פְּעָלִים וְאֵיִם רְחוּקִים  
צָמְחוּ פָּרָא עַל שְׁפֹתֵינוּ,  
קָמְנוּ לָנוּ מֵאֲצָבָעוֹת הַמָּטָה,  
אֶהוּבָתִּי – הִיא הִתְקַפְּלָה שׁוּב לְסִפֵּר,  
וַיַּחֲד יֵצְאָנוּ אֶל מִשְׁמֶרֶת הַלֵּילָה.

# וריאציה מספר 3 על "איפיגניה בִּאֹולִיס" של אֹורִיפִידֶס

הָאֵמֶת הִיְתָה שְׁבִרְגַע שְׁכָלֶם  
הִרְכִּינוּ אֶת רֹאשָׁם,  
אֲגַמְּנוֹן וְהִנְבִּיא  
(הֵם הִתְאַמְּנוּ לַיְלוֹת)  
עַל הַטְּרִיק הַזֶּה)  
הִצְלִיחוּ בְּרִגַע אֶחָד –  
הוֹקוּס-פּוֹקוּס –  
לְהִנִּיחַ אֵילָה עַל הַמְּזִבֵּחַ  
וּלְהַלְבִּישׁ אֶת אִיפִּיגֵנִיָּה כְּחַיִּל.  
לְעֵמֶת זֹאת, אִיפִּיגֵנִיָּה,  
הִיא דֹּנְקָא מְעֵדִיפָה  
אֶת הַגִּרְסָה בְּסֶפֶר:  
שֶׁהָאֵלִים הִתְעַרְבוּ  
וּמָנְעוּ אֶת מוֹתָהּ.  
אֲבָל גַּם הִיא יוֹדַעַת בְּלֵב  
שֶׁהָאֵמֶת הִיא אַחֶרֶת,  
וּמוּטָב, לְפַעֲמִים, לִהְיוֹת גַּם זָכָר.  
הָאֲנִיּוֹת, עֲמוּסוֹת בְּצִבָּא הִיּוֹנִי,  
הַתְּרַחֲקוּ מִן הַחוּף שֶׁהוֹקֵל לוֹ.  
אִיפִּיגֵנִיָּה עֲקָבָה אַחֲרֶיהֶן  
עַד שֶׁהָאֶפְק סָפַר אֶת כָּלֵן.

היא עוד הספיקה  
 לראות את המרפכה של אמה  
 נעלמת מאחורי אחת הגבעות  
 בדרך המלך לארגוס.  
 עכשו, על החוף, בכפות יחפות,  
 מלקקות בלשון החמה של המים,  
 ועם אבא בטרויה ואמא בארגוס  
 ועולם שסבור שהיא בשמים –  
 כל חייה לא חשה אשר כזה,  
 ולא התקשתה להחליט  
 אם לפשט  
 או לא לפשט  
 את מדי החיל.

## פֿרגמנט הַלְגִּיסְטִי

[חסרות 5 שורות]

[..."] בְּנִי [...]

וְעָכְשׁוּ הֵם [...]

אֲנִי רוֹצֶה לָמוּ["...]

וְאֲנִי עֲנִיתִי לָהּ:

אֵשֶׁה, לְכָאֵב זֶה אֵין [...].

אֱלִים, וַיְמָה גַּם בְּנִי-אָדָם,

אֵינָם חוֹמָקִים מִמֶּנּוּ.

הֲלֹא דִי אִם אֲזַכִּיר אֶת דְּמָ[טֹר]

[שְׁחַפְשָׁה] אֶת בִּתְּהָ פֶּרֶס[פּוֹנָה]

[...] מִעִיר [לְעִיר]

[...]

[...] לִילּוֹת [...] לְפִידִים

[...] שְׂאֵלָה [...]

[...]

[עַל] שְׁפַת הַבָּאָר יִשְׁכָּה [הָאֵם]

[...] זוֹלְגוֹת [...]

[...] אֱלֹהִיּוֹת [...]

## דרך בית-לחם

מתרגלים לך שחֲדָרְךָ הוא חֲדָרְךָ,  
שָׁאם תִּפְתַּח תִּדְלָת  
לא ת[ע]מד על מִפְתָּנוּ (קרי: תמוד)  
שֶׁל הָאוֹקֵינוֹס הָעֵנֶק.  
מִבְעַד לַחֲלוֹן שָׁר קוֹל:  
"עֶגְלָה עִם סוֹסֵה-אָה-אָה."  
שְׁתִּיקָה.  
הַקּוֹל נוֹזֵף: "תִּגֵּיד דִּיּוֹ!"  
וְלָמָּה בְּרוּר לִי שֶׁהַקּוֹל בַּחוּץ  
הוא קוֹל שֶׁל אִם בַּמִּדְרָכָה לֵיד בֵּיתִי,  
שֶׁהַשְּׁתִּיקָה - שְׁתִּיקַת הַבֵּן הִיא?  
מתרגלים לך שָׁאם תִּצָּא מִחֲדָרְךָ  
לא תַעֲמֹד פֶּתָאִם עַל מִפְתָּנוּ  
שֶׁל הָאוֹקֵינוֹס הָעֵנֶק.  
וְלִרְאִיָּה - מִחֲזִיר לָהּ קוֹל:  
"אֲבֵל אִמָּא."

בְּלוּ[ז], עֶלֶק

לזכרו של מתן גבעול

שׁוּם דָּכָר, Puella\*,

לֹא מְשַׁמַּח עוֹד תִּלְבִּי.

כָּל-כֶּף הֶרְבֵּה אֹר יוֹם,

כָּל-כֶּף הֶרְבֵּה זְמַן עַד הַלֵּלָה

(שְׁנֵי בְנֵי תְחוּמִים

עַל שְׁלֹחַנִי בְּתוֹךְ מְסֻגֶּרֶת).

שׁוּם דָּכָר, Puella,

לֹא מְשַׁמַּח עוֹד תִּלְבִּי -

חוּץ מִלְכָּתָב תִּשְׁיִיר הַזֶּה.

\* Puella - מלטינית: נערה.



## דיאלוג בין-ערביים

- יום אַחד זֶה יְקָרָה, אַהוּבִי,  
לְבָד יִהְיֶה עָלֶיךָ וְשׁוּב הִצָּהב יִהְיֶה לִירֶק.  
- אוּלִי, אֵשָׁה, אוּלִי,  
בִּינְתִים הוּא מְשִׁחִיר מְרַב גַּעְגּוּעִים אֵלֶיךָ,  
מְרַב תִּאֲוָה אֶל גּוֹפָה הִצָּעִיר.  
- "צָעִיר," יִדְעָתִי שְׁהִיּוֹם הִזָּה יִגִּיעַ.  
- אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂיִדְעָתְךָ, כִּי לֹא הָיִית אִתִּי,  
הָיִית עִם הַפֶּחַד הִזָּה.  
וְגַם עֲכָשׁוּ אֶת אוֹמְרָת  
"יוֹם אַחַד זֶה יְקָרָה" -  
תִּמְדִּיד יוֹם אַחַד, תִּמְדִּיד הָעֵתִיד.  
- אֲבָל כָּכָה זֶה פֶּרַח בְּשָׁעוֹת בֵּין-עֲרַבִּים,  
כְּשֶׁהָעֵלִים שְׁלוֹ נִרְאִים סְמִרְטוּטִים.  
אַתָּה יוֹדֵעַ, לֹא תִמְדִּיד חֲשַׁבְתִּי עַל מָחָר.  
הֵם בָּאוּ לִי בְּמִפְתִּיעַ, הַבֵּין-עֲרַבִּים הָאֵלֶּה.  
- גַּם לִי, אֵשָׁה, גַּם לִי הֵם בָּאוּ בְּמִפְתִּיעַ.  
וּבִגְלָל זֶה אֲנִי כָּל-כָּךְ רוֹצָה לְרוּץ אֵלֶיךָ.  
  
- תִּרְאָה, הַבֶּקֶר עוֹלָה -  
אֵיזָה אוֹר קָשָׁה הוּא מִפִּיל עֲלֵינוּ.

## שנה לפני שנולדתי

שְׁנָה לִפְנֵי שְׁנוֹלְדָתִי,  
כָּךְ רָצָה הַמֶּקֶרֶה  
(אוּ מִי שְׁלֹא יִהְיֶה),  
הִגִּיעוּ הוֹרֵי לְיִשְׂרָאֵל מִמְרוֹקוֹ.  
וְנֹאמַר שֶׁהַמֶּקֶרֶה הָיָה מִהֶסֶס,  
נֹאמַר שֶׁהוֹרֵי  
הָיוּ נִשְׁאָרִים עֲדֵין בְּמִרוֹקוֹ.  
אָה, הִנֵּה אֲנִי: שָׁם, בְּתַמּוֹנָה,  
בְּגֵן הַיְלָדִים הַמְרוֹקָאִים,  
שָׁם, לִיד הַגִּנָּת הַשְּׂמֹנָה.

## מִמָּה רָחֵל, עֲטִינִי שְׂוֹאֵי זֶרַעַה,

שִׁפְרוּשׁוֹ: "מִמָּה רָחֵל,  
תִּנֵּי לִי קֶצֶת גִּרְעִינִים".  
יֶלֶד הַמִּדְבָּר מְרוֹקָאִית  
זֶה דָּבָר מְשַׁעֲשֵׁעַ, בְּחַיִּי.  
הֲלֹא מְרוֹקָאִית  
זוֹ שִׁפְתָם שֶׁל הַזִּקְנִים, מָה?

## מִמָּה רָחֵל, עֲטִינִי שְׂוֹאֵי זֶרַעַה.

או נאמר שהורי  
 היו מעדיפים את צרפת,  
 כמו הרבה יהודים מרוקאים.  
 האם היינו גרים במושבה  
 על חוף צרפת,  
 זו שהקימו יונים קדמונים  
 וכנו אותה בשם מסליה?  
 "מרסי, Monsieur, זה לא בשבילך:  
 מלכלך, יותר מדי ערבים.  
 סע לפרי, שם עדיף."

אה, פרי, למות מן השם.  
 הי, שימון, הנה אתה,  
 עם הילקוט הכבד על הגב  
 בין רו שמפוליון] ל־Rue שמפיניו]  
 על רקע דשאים ירקנים,  
 בלי סוף דשאים ירקנים,  
 מזיע להטות פעלים בלטינית:

**In principio creavit Deus  
 caelum et terram,**

אוי, במקום לומר פשוט:  
**בראשית ברא אלהים**  
**את השמים ואת הארץ.**  
 ולמה הוא עשה את זה?

וּמִי חִלַּק אֶת הָאָרֶץ שְׁלוֹ  
לְמֹרְקוֹ, יִשְׂרָאֵל, צִרְפָּת –  
גַּם אֶת זֶה אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ.  
**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים**  
**אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.**  
וְלֹא בְעֵבְרִית,  
מְרוֹקָאִית,  
צִרְפָּתִית,  
לֹא, בְּשִׁפְהָ שֶׁל הֶרֶאשִׁית  
אֲנִי מִתְגַּעְגֵּעַ לְהוֹרִים הָאֵלֶּה  
שֶׁהִגִּיעוּ לְכָאן, כֶּךָ רָצָה הַמִּקְרָה,  
שָׁנָה לִפְנֵי שְׁנוֹלְדָתִי.

## אותה אפלולית חומה

אותה אַפְלוּלִית חוּמָה  
שֶׁל זְכוֹנוֹת יְלָדוּת.  
אִי־אֶז רְחוֹק־רְחוֹק בְּזִמָּן  
גִּבּוֹ שֶׁל אָבִי בְּבֵית הַשְּׁמוּשׁ,  
וְשֵׁם, מֵאַחֵר (יְכַלְתִּי לְרֹאוֹת),  
אֶרֶץ־אֶרֶץ הַזֵּין שָׁלוֹ.  
שָׁנִים עָבְרוּ, הַזֵּין הֵהוּא  
נִשְׁאַר בִּי אֶרֶץ־אֶרֶץ,  
מִתְנַדֵּד כְּמוֹ הַנִּקְנִיק  
בְּמַכְלֵת שֶׁל פְּרוֹסְפֶּר,  
צִמּוּק, מָעַ

ק

ל

וְאָדָם,  
וְכִמּוֹ זֶה שֶׁל הַחֲמוֹר  
שֶׁל הַזֶּקֶן מוֹכֵר הַנֶּפֶט -  
אֵינְסוּפִי, לֹא נִגְמַר לְעוֹלָם  
(מִשְׁנָה!)  
אֲנִי זוֹכֵר אֶת נְעִירַת הַחֲמוֹר,  
אֶת מְכַל הַנֶּפֶט הַצָּהָב,  
לֹא אֶת פָּנָיו שֶׁל הָאִישׁ.

היום, בשרותים, משני הצדדים,  
בני קרבים לראות  
ואני "תסתלקו!"  
מנסים  
ואני "סתלקו כבר!"  
ואז הקטן ביניהם:  
"Wow, אבא, איזה בולבול ארוך!"

## VINISTE A MI

לאופירה הניג

Viniste a mi

– "בָּאת אֵלַי" –

כְּמוֹ הַשִּׁיר הַהוּא, עִם הַצֵּלוֹ,  
שְׁשֻׁנִּינוּ אוֹהָבִים.

Perdoname

– "סִלְחֵי לִי" –

אִם אֵינֶנִּי זֹכֵר מָה אָמַרְתָּ לִּי  
בְּלִילָה הַהוּא, בְּתִיאָטְרוֹן,  
אַחֲרֵי הַהֲצָגָה שְׁלָךְ.

שָׁחִיתִי לָךְ בְּעֵינַיִם  
כְּמוֹ אִישׁוֹן שֶׁלֹּא יִגִּיעַ לַחוּף לְעוֹלָם.  
הִרְחַ זָרַח עַל אֲגָמֵי הַחֶלֶב  
וְהָאִישׁוֹן הִפֵּךְ לְאֵי בְּתוֹכָם.

,Viniste a mi

לַחֲשֹׁת,

As poetry comes in song

(וְאֲנִי עֲדִין תּוֹהָה

אֵיךְ לוֹמַר Song בְּעִבְרִית).

,Viniste a mi

אֶת אוֹמַרְתָּ עֲכָשׁוּ,  
אַחֲרֵי הִרְבָּה שָׁנִים,  
כְּמוֹ הַשִּׁיר הַהוּא, עִם הַצֵּלוֹ,  
שְׁשֻׁנִּינוּ אוֹהָבִים.

## הפתקים שלה

מכור לפתקים שְׁלָה בבקר.  
קם, ועוד לפני שְׁהוֹלֵךְ לְהִשְׁתִּין,  
נגַשׁ לַחֲדָר הָעֲבוּדָה,  
מַרְבִּיץ חֲצִי חַיּוֹן  
כָּל בֶּקֶר כָּל בֶּקֶר  
לְרֹאוֹת אוֹתָם עַל הַמְקַלָּדֶת שְׁלִי.  
אֲנִי מְכוֹר לַפְתָּקִים שְׁלָה בבקר.  
אֶפְשָׁר לְחַלֵּק אוֹתָם לְשִׁלְשָׁה:  
קְצָרִים, בִּינוֹנִיִּים, אָרְכִּים.

פְּתָקִים קְצָרִים זֶה מְסַבֵּן,  
אֶפְשָׁר לְחַלֵּק אוֹתָם לְשָׁנִים:  
אֵלֶּה כְּשֶׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתִי,  
אֲבָל אַחֲרָה לְקוֹם וּמִמְהָרָת לְצֹאת,  
"אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתְךָ" אוֹ  
"אֶהוּבֹן שְׁלִי,  
אֲנִי בִּנְחֻמָּה וְחֲצִי',  
טֹלְפִן";  
וְאֵלֶּה שְׁכֵתוֹב בָּהֶם,  
"אֲנִי אֶחָזֵר בְּעֶרֶב".  
וְאֲנִי מְמַלְמֵל לְעֶצְמִי,  
"זֶה בְּסֹדֶר, אֵל תַּחֲזֹרִי בְּכֻלָּל."



לַפֶּתָקִים הַבִּינוּנִיִּים  
נִיחוּחַ שֶׁל שְׁעָה קְרִירָה  
עִם רֵיחַ רֶפֶת רְחוּקָה:  
כָּכָה, כָּמָה מְלוֹת אֶהְבָּה,  
מִשְׁהוּ עַל סְדוּר אוֹ שְׁנִיִּים,  
טֹלְפוֹן לְמִישָׁהוּ, וְ- "נְשִׁיקוֹת".

הַפֶּתָקִים הָאֲרָכִים הֵם.  
הַפֶּתָקִים הָאֵלֶּה הֵם, אֵיךְ לוֹמַר.  
יוֹמִים לִפְנֵי כֵן רַבָּנוּ,  
אֲמַרְנוּ זֶה לָזֶה  
מְלוֹת גִּעַל עֲטוּפוֹת בְּגֻעַל  
(וְלִי אִישִׁית יֵשׁ נְטִיָּה  
גַּם לְצִפּוֹת אוֹתָן בְּחָרָא),  
וְזֶהוּ.

יוֹם אַחֲרֵי כֵן  
אֲנַחְנוּ מְתַפַּדְּרִים  
בְּפָנוֹת שְׁלָנוּ בְּבֵית,  
מֵעֵין שְׁנֵי חֲתוּלִים זוֹעֲפִים,  
מְסַתְּפָלִים זֶה עַל זֶה  
בְּמַבְטִים צְדִיִּים,  
כָּמוֹ עַל חֲתוּל חָדָשׁ  
שׁוֹפֵעַל הַבֵּית  
אִמָּץ, כְּדֵי לְהַכְעִים.

"שימון", היא כותבת  
בפתקים הארכים שלה,  
"שימון, אני" והיא ממשיכה וממשיכה  
ואני קורא וקורא,  
מרגיש איך כל הפרזלים והאבנים.  
ובסוף מרים אליה טלפון,  
"אהובה שלי, נאכל צהרים בג'ורג'?"

שלוש זוטות לשעשע את ליבי  
בבוקר חורף קר ועם גרון כואב ונזלת

1

בוא אֶל חֲדָרִי,  
בוא אֶל מִטָּתִי,  
בוא אֶל גּוּפִי הַשּׁוֹקֵק אֵלַיךָ.

- אֵיךְ אֶבּוֹא וּגְרוֹנִי כּוֹאֵב,  
וְהַחֲזָה, נֶאֱנִי זָקוּק לְכּוֹס תֵּה.

- לְהִכִּין לְךָ כּוֹס תֵּה, אֶהוּבִי?  
- רוֹתַח וְעַם נֶעֱנֶע, הִרְבֵּה נֶעֱנֶע.  
- הִנֵּה, אֶהוּבִי.  
- תּוֹדָה, אֶהוּבָתִי.

- אִתָּה מְרַגֵּשׁ עֲכָשׁוּ יוֹתֵר טוֹב?  
- קֶצֶת יוֹתֵר, תּוֹדָה.

בוא אֶל חֲדָרִי,  
בוא אֶל מִטָּתִי,  
בוא אֶל גּוּפִי הַשּׁוֹקֵק אֵלַיךָ.

- מִלֵּא לִי אֶת הַכּוֹס, אֶהוּבִי.  
 - אֵשֶׁה, כְּבָר שְׁתִּית אַרְבַּע כּוֹסוֹת.  
 - כָּל-כֶּךָ טָעִים לִי הַיַּיִן הַזֶּה,  
 וְהַלֵּלָהּ,  
 וְאַתָּה.  
 אִמָּמָה,  
 אַתָּה כָּל-כֶּךָ טָעִים לִי בַלֵּילָה הַזֶּה.

הַבֶּקֶר הַקָּפוּא הַזֶּה,  
 גּוֹפִי הָרוֹתַח הַזֶּה,  
 אֲזִ לָמָּה רַק לַפּוֹךְ  
 מִתֵּר לְמַחֵץ לָךְ תִּשְׁדִּים?

## קנטטה 82

לחנן אלשטיין

בְּשֶׁהָאִוִּיר כְּמוֹ פִּיסְטוֹק

יִתְפַּצֵּחַ לְכַבֹּדְנוּ

נִקְפֵּץ אֶל תוֹךְ שְׁבָרֵיו

וְנִתְנַדֵּד –

זוֹ תְהִיָּה הַצָּגָה יוֹמִית מִפְּלָאָה:

אֲנָשִׁים מְרַחֲפִים בְּחָלָל

בְּבִגְדֵי אֲמוּדָאִים, שָׂרִים

SCHLUMMERT EIN\*,

אִי, כְּמוֹ שֶׁשָּׂרוּ בְּשָׁנוֹת הַחֲמִשִּׁים.

וּבִהַפְּסָקָה יִחַלַּק הַסֵּדֶרֶן

פּוֹפְקוֹרֵן וְשִׁתְיָה קִלְהָ.

*מִלֵּן מִלֵּן, אֶכְשָׁר אֶמְכַּל עוֹר שְׁתִּיָּה?*

אַחֲר־כֵּן נִרְאָה: פִּיָּהֶם מִתְעִיָּת,

הֵם רוֹצִים לוֹמַר מִשְׁהוּ,

מָה הֵם רוֹצִים לוֹמַר?

לָמָּה לֹא שׁוֹמְעִים?

תִּגְבִּיר אֶת הַוּוֹלִיוֹם!

הַעוֹלָם נִרְאָה כֹּה רָחוֹק וְשָׁקֵט.

תִּגְבִּיר אֶת הַוּוֹלִיוֹם!

וּפֶתְאִם נִחַטֵּף אֵימָה, נִצְטַמָּר,  
וְנִקְרָא לְסִדְרָן -  
"כְּבִקְשָׁה, תַּחֲזִיק לָנוּ ת'יד."

\* Schlummert ein, ihr matten augen (מגרמנית) - שָׁנוּ, עֵינַיִם  
עֵיפּוֹת; אֲרִיָּה מִתּוֹךְ קִנְטָטָה 82 בְּרִשִׁימַת יִצִּירוֹתָיו שֶׁל בֶּאֱךְ.

## השחקן השלישי מימין

מערכה ראשונה

האור כָּבֵה וְשׁוֹב דּוֹלֵק

וְהַקָּהֶל מוֹחָא כַּפִּים

בְּאוֹלָם הַתִּיאָטְרוֹן.

– "הַשְּׁלִישִׁי מִיָּמִין,"

הוא לוֹחֵשׁ לָהּ,

וּמִסְמֵן בְּרֹאשׁוֹ עַל הַשְּׁחָקָנִים

שֶׁנֶּעֱמְדוּ לְהַשְׁתַּחֲוֶיָּה

בְּקִדְמַת הַבִּמְהָ.

– "אַהֶה, אֲנִי רוֹאָה."

– "זֶה הוּא – שְׁחָקָן, מְשׁוֹרֵר, בִּימָאִי –

אַתָּה יוֹדֵעַת, מֵאַלֶּה."

– "אַהֶה. וְהוּא כּוֹתֵב שִׁירָה

כָּמוֹ שֶׁהוּא מְשַׁחֵק?"

– "הַנִּיר, אַתָּה יוֹדֵעַת –"

נִשְׁאִיר אוֹתָם עֹכְשׁוֹ לְלַחֵשׁ

בְּעוֹדָם מְחִיכִים וּמוֹחָאִים כַּפִּים.

איך הם גונחים, הגזעים הענקים  
באניה להובלת העצים  
(הם עדין מסריחים משתן קופים).  
והגלים הרצים בכל כחם  
לשבר את חייהם  
על הדפנות הגדולות –  
גם הם מוסיפים לרעש הנורא.  
והצבע האפור והים הפלוא  
בין קוי האפק שלו,  
והמנוע האדיר שחי בדי להרעיש,  
ומישהו מקיא,  
וגם זה מוסיף לרעש הנורא.  
אבל נעבר לשלב מקדם יותר.



איך התחיל הכל?  
לא, זה כללי מדי.  
איך התחילו העצים?  
מתי הם נוצרו?  
מה הייתה הסבה?  
שאלות ועוד שאלות,  
ולא כלן מענינות.  
יש עצים וזהו.  
וזה בעצם נהדר  
כי אז אפשר לחשב  
על מה שאיננו עצים,  
או על מה שהיה יכול להיות  
אלו לא היו עצים.  
אבל כרגע אני בענין של עצים  
באיזה ג'ונגל טרופי.  
הגזעים האלה,  
אי, הגזעים האדירים האלה!

בשנת 1799 המציא לואי רובר מצרפת  
מכונה ליצור רציף של ניר.  
אבל בגלל חסר מזל, או קנאה,  
או סתם מפני שהוא צרפתי ולא אנגלי,  
אנחנו משתמשים היום  
בגרסאות משכללות של מכונה אחרת.  
טוב, הספור מכר:  
לואי רובר רב עם המעביד שלו על הפעלות להמצאה.  
המעביד שלח את גיסו, ג'ון גמבל,  
לפגוש את האחים פורדיננה –  
סוחר מוצרי כתיבה מלונדון –  
שהסכימו לממן את פתוח המכונה.  
בשנת 1801, באנגליה,  
רשם ג'ון גמבל פטנט על המכונה של רובר.  
בשנת 1803 הצליח ליצר גרסה משפרת.  
יש להניח שרובר לא אהב את זה.  
בכל מקרה, עד המאה התשע-עשרה,  
נהגו ליצר ניר מבגדים בלויים וסחכות.

הָאוֹר שׁוֹב כָּבֵד וְשׁוֹב דּוֹלֵק,  
וְהַקֵּהֶל מְמַשִּׁיף לְמַחֵא כַּפַּיִם  
בְּאוֹלָם הַתִּיאָטְרוֹן.  
הַזּוֹג שֶׁהִשְׁאַרְנוּ מִקֶּדֶם  
גַּם הֵם מְמַשִּׁיכִים לְמַחֵא כַּפַּיִם,  
לְחַיֵּי לְבָמָה וְלִלְחַשׁ.  
גַּם הוּא, שְׁלִישֵׁי מִיָּמִין,  
מְמַשִּׁיף לְצוֹתֶת לָהֶם בְּגוֹפּוֹ הֶרְכוֹן.  
– "וְהוּא כָּתַב אֶת הַשִּׁיר הַזֶּה  
כָּמוֹ שֶׁהוּא מְשַׁחֵק?"  
– "רַע יוֹתֵר," מְסַנֵּן הַשַּׁחֵקָן.

## לקורא בעוד אלף שנה

אם אתה תוהה עכשו,  
כמוני,  
על מה חשב איש  
לפני אלף שנה,  
כשעמד בבקר מול המראה –  
אני אמר לך.  
בקר מבהיל הביט בו מן המראה.  
דאגות אדמות תלתלים  
לחצו את אפן אל הזכוכית,  
מן העבר האחר,  
ובחנו בדאגה את המברשת בפיו.  
אתה מבין?  
הוא מצחצח שנים.  
לנקות אותן  
ולרענן את הפה.  
לפעמים המברשת  
פוצעת ת'חניכים  
ודם מתערבב במשחה המקצפת  
ובמים השוטפים אותה.  
מדאיג!  
זה קורה לו לא מעט.

הדאגות ש'אפן נמחץ אל המראה,  
מן העבר האחר,  
מאנפפות בהנה  
כשהוא מנגב את פניו במגבת,  
כמו מנסה להעלים  
מפני המון החרדות  
המחפפות בפנים חרדות  
מחוץ לחדר האמבטיה.  
אתה מבין -  
כל מיני מסים שצריך לשלם  
(יודע מה זה מס?  
פיך בודאי מתעוה:  
"אם כן יודע מה זה מס?").  
אז הוא צריך לשלם מס הכנסה,  
שזה הרבה יותר ממעשר,  
אם המלה הזאת עדין ידועה בזמנך,  
ומס ערך מוסף,  
שזה עוד ששה-עשר אחוז  
על הכנסותיו כעצמאי,  
ויש גם מס לבטוח לאמי,  
ומס קניה ואינסוף מסים אחרים -  
ובאמת, אל תצפה שאפרט את כלם:  
א. אינני יודע.  
ב. אתה סבור שזה המקום המתאים?

וְאִם הוּא מְשׁוּרֵר, כְּמוֹנִי  
(אִיךָ הַמְשׁוּרְרִים בְּתַקִּיפָתְךָ:  
עֲדִין מְשִׁמִּים עַד מָוֶת?)  
וְאִם הוּא מְשׁוּרֵר, כְּמוֹנִי –  
טוֹב, בּוֹא תִמְשִׁיךְ אֶתְּהָ מִכָּאן,  
בְּשִׁבְלֵי הַקּוֹרָא אֵלַי שָׁנָה אַחֲרֶיךָ.

## אַטאַולפּוּ הַחַמִּישִׁי

הַשֵּׁם אַטאַולפּוּ הַחַמִּישִׁי  
נִשְׁמָע לְךָ בּוֹדְאֵי כְּמוֹ שָׁמוּ  
שֶׁל אֵיזָה מֶלֶךְ מִתְרַבּוֹת הָאֵינְקָה  
אוּ מִשְׁהוּ כְּזֶה, מָה?  
אַבֵּל לֹא.  
אַטאַולפּוּ הַחַמִּישִׁי זֶה הָאִישׁ הַהוּא, שֵׁם,  
מֵאַחֲרֵי דּוֹכֵן הַתְּכַשִּׁיטִים,  
עִם הַשְּׁעָר הָאֶרֶץ וְהַפְּנִים הַמְקַעֲקָעוֹת.  
אִז לָמָּה אַטאַולפּוּ הַחַמִּישִׁי, אַתָּה שׂוֹאֵל?  
שְׂאֵלָה טוֹבָה.  
יֵשׁ וְתִשְׁמַע.  
אַתָּה זֹכֵר שֶׁלְּפָנַי אַרְבָּעִים, אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנִים,  
הִגִּיעוּ לְאַזּוֹר

[חסרות 7 שורות]

מָה אֲמַרְתָּ?  
אַתָּה לֹא שׂוֹמֵעַ?  
אֲמַרְתִּי שְׂאֵת כָּל הַמִּשְׁפָּחָה שְׁלוֹ,  
מָה? כֵּן, אֵת כָּלָם.  
אֲפָשֶׁר לוֹמַר שֶׁלֹּא הִשְׁאִירוּ לוֹ שׁוֹם

[חסרות 5 שורות]

תַּעֲזְבוּ אוֹתוֹ, תַּעֲזְבוּ אוֹתוֹ!  
אֲבָל

[חסרות 4 שורות]

אִתָּה לֹא מִצְלִיחַ לְשָׁמֵעַ?  
כֵּן, יֵשׁ כָּאן הַמּוֹן רַעֲשׁ  
שֶׁל שׁוֹרוֹת חֲסָרוֹת.  
כִּמּוֹ בְּתוֹךְ הָרֹאשׁ שָׁלוֹ.  
קַח, לֶךְ קִנְיָה מִמֶּנּוּ אֵיזוֹ טִבְעַת  
וְתִגִּיד לוֹ שְׁשִׁימוֹן אוֹהֵב אוֹתוֹ.  
הוּא לֹא יִשְׁמַע אוֹתְךָ, אֲבָל הוּא יִבִּין.



## טורקית קטנה

הָיָה בְּרוּר שְׁהֶאֱנִיָּה הַטּוּרְקִית הַקְּטָנָה  
תִּטְבַּע בְּסַעְרָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁתִּקְלַע אֵלֶיהָ,  
מִקְסִימוּם בְּשׁוּנִיָּה.

הִיא הִיָּתָה יִשְׁנָה,  
הַתְּחִזּוּקָה לְקוּיָה מִכָּל בְּחִינָה,  
הָיָה בְּרוּר שְׁהֶאֱנִיָּה תִטְבַּע.  
וְהִיא אָכֵן טִבְעָה.

מָה שֶׁבְּרוּר לֹא פָחוֹת הוּא  
שֶׁהֲצֹת יָדַע שֶׁהִיא תִטְבַּע.  
הוּא יָדַע עַל מַצְבָּה הָרְעוּעַ,  
וְיָדַע שִׁישׁ סַעְרָה אִימָה,  
וּבְכָל זֹאת הֵם יֵצְאוּ לַיָּם כְּרָגִיל.  
אֲבָל מָה שֶׁלֹּא בְּרוּר הוּא

שֶׁבְּזִמָּן שְׁהֶאֱנִיָּה טִבְעָה  
וְגוֹפֶם שֶׁל הַמַּלְחִים  
נִגַּע בַּמַּיִם הַקָּרִים  
הֵם בְּכָל זֹאת הַתְּפִלָּאוּ עַל כֵּן.

וּבַעֲצָם,  
גַּם זֶה בְּרוּר.

## ארצות רחוקות

זהו, המחשב כבה,  
ואתו דמם, כמו שאומרים,  
צליל חזיו המרגשים,  
מהבילים ארצות רחוקות.  
עכשו שומעים את המית היונה  
באדנית מחוץ לחלון.  
החיים מרגשים גם מחוץ לחדר –  
שומעים את זה בנשימת הרחוב:  
צפירת מכונית, כפית מצלצלת.

המחשב כבה, וחזיו שהשתקו  
הטו את האזנים למטוס מעל החדר.  
איזה מרגש זה מטוס בשמים!  
ראשית, הוא לא נופל. שנית:  
כמה פרפור הוא אוצר בתוכו.

א. אלה שלא טסו מעולם.  
אה, חזית הטיסה המרעידה הזאת:  
מאוץ המנועים,  
השעטה על המסלול,  
החטם המתרום בהסוס,  
בכבדות,

וְאִזּוּ בְּנִחִישׁוֹת,  
 וּמִתְחִילָה נְסִיקָה  
 מַעֲלָה-מַעֲלָה - לָאֵן ? -  
 מַעֲלָה-מַעֲלָה (חֲרָדָה),  
 קִטְנָה וּקִטְנָה הָעִיר,  
 וְהֶרְחוּב שְׁלִי כָּבֵד אֵינָנוּ.  
 עֲנָנִים בְּאֲדָנִית הַחֲלוֹן,  
 כֹּה לְבָנִים, כְּמוֹ הַיּוֹנָה,  
 תְּפֹחִי הַמָּיָה, כְּמוֹהָ.

ב. וְאִם לֹא הִפְלִיגוּ בְּסִפִּינָה -  
 וְקָרוּב לְנֹדָאֵי שְׁלֹא -  
 זֶה לָהֶם הַפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה  
 שֶׁהֵם יוֹצְאִים מֵאֶרֶץ.  
 הוּא, אֵיזוֹ הַתְּרַגְּשׁוֹת!  
 אֵיזוֹ סִקְרָנוֹת!  
 שְׁתֵּי מְלִים שֶׁהוֹצִיאוּ מִחֲדָרָם,  
 אוֹמֶרֶת הָאֲנָצִיקְלוֹפֶדִיָּה,  
 תִּירִים כֹּה מִפְּרִסְמִים:  
 הֶרֶדוֹטוֹס, מְרָקוֹ פּוֹלוֹ.  
 הוּא, אֵיזוֹ סִקְרָנוֹת, אֵיזוֹ...

עוֹד שְׁעוֹת אַחֲדוֹת יִנְחָתוּ -  
 אֵלֶּה שְׁלֹא טָסוּ מֵעוֹלָם -

עוד שְׁעוֹת אַחֲדוֹת הֵם יִנָּחֲתוּ  
 בְּאַרְצָן שָׂפָה לִלְחֵם יֵשׁ רֵיחַ שׁוֹנָה,  
 גַּם לְבַגְדֵי נָשִׁים,  
 וּבִמְקוֹם חֲתוּלִים לִיד פֶּח הָאֲשָׁפָה  
 עוֹבְרֶת בְּמַהֲרֹת חֲיָה שְׁחוּרָה וְקִטְנָה,  
 אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מָה שָׁמָּה –  
 זוֹכֵר שְׁרָאִיתִי כְּמוֹהָ  
 בְּגֵן הַחַיּוֹת שְׁבָאָרְצָן שְׁלֵנוּ.  
 הָאֵם יֵשׁ אֲרָצוֹת בְּעוֹלָם  
 שְׂבָהָן, בְּכָל־יָבֵים בְּגֵן הַחַיּוֹת,  
 חוֹלְמִים חֲתוּלִים?  
 אוּ כְּלָבִים?

כְּמָה מְסַעֲרוֹת הָאֲרָצוֹת הָאֲחֵרוֹת!  
 וְלֵאנָשִׁים שָׁם שְׁמוֹת אַחֲרִים,  
 בְּרַבָּרָה, לְמִשֵּׁל, אוּ פֶר אֹלוֹף,  
 וְהֵם אֶפְלוּ עוֹנִים – כְּשֶׁקוֹרְאִים לָהֶם.

וַיֵּשׁ אֶת אֵלֶּה הַטָּסִים כְּדָבָר שְׁבִשְׁגָרָה,  
 כְּמוֹ אָדָם הַנוֹסֵעַ בְּרַכְבֹּת לְבָאָר שְׁבַע.  
 מִבְּחִינָתָם, גָּמַל בְּבָאָר שְׁבַע  
 מְסַקֵּרֵן מְסֻמָּטָה, נֹאמֵר, בְּפוֹקוּאוּקָה.  
 נוּ, מָה הֵם יוֹדְעִים הֵם!  
 וְקַל לְזֵהוּת אוֹתָם:

הִנֵּה הֵם נוֹרִים מְשֻׁדוֹת תְּעוּפָה  
עִם מְזוֹרָה קְטָנוּטָה בְּיָדָם,  
מְקַטְרֵן מְהוּהָ, צֶעֶד בְּטוֹחַ,  
לֹא קוֹפְצֵנִי מִחֲדָוָה.

אֵיךְ הִגַּעְנוּ לָזֶה?  
אָה, חֵיוֹנָה בְּחֵלוֹן.  
הַסְתַּלַּקְה וְהַשְׁאִירָה בְּחֶדֶר הַמִּיָּה.

## טוראי כהן

1

טוראי כהן קורא שירים.

2

טוראי כהן קורא שירים.  
ששש! בואו לא נפריע לו.

3

טוראי כהן קורא שירים.  
ששש! בואו לא נפריע לו –  
הוא לא יקרא שירים  
כשיהיה הרמטכ"ל.

4

טוֹרַאי כֹּהֵן קוֹרֵא שִׁירִים.

5

טוֹרַאי כֹּהֵן קוֹרֵא שִׁירִים.  
שְׁשֹׁשׁ! בּוֹאוּ לֹא נִפְרִיעַ לוֹ.

6

טוֹרַאי כֹּהֵן קוֹרֵא שִׁירִים.  
שְׁשֹׁשׁ! בּוֹאוּ לֹא נִפְרִיעַ לוֹ –  
הוּא לֹא יִקְרָא שִׁירִים  
בְּשִׁיחֵיו לוֹ יְלָדִים.

7

טוֹרַאי כֹּהֵן קוֹרֵא שִׁירִים.

# שירי הרוֹקֶר

ארבעה פזמונים עם שפיצים

לשמוליק קראוס



## עופר מתקשר לְרוֹקֵר

עֵפֶר הִתְקַשֵּׁר אֵלַי,  
"נִירָה רוֹצֶה יְלָדִים,"  
הוא אָמַר.  
חֲשַׁבְתִּי שְׂאֵנִי עוֹמֵד לְהִקְיֹא.  
לא סוֹבֵל יְלָדִים,  
שׁוֹנֵא מְשַׁפְּחוֹת.  
תִּגִּיד לָהּ, אֲמַרְתִּי לְעֵפֶר,  
תִּגִּיד לָהּ שְׂאֵתָה רוֹצֶה אוֹתָהּ נִירָה.  
שְׂאֵתָה רוֹצֶה אוֹתָהּ אֵשָׁה, לא אִמָּא.  
שְׂאֵתָה רוֹצֶה מֵאֲהָבָת,  
מְזַדְּיֵנֶת עוֹלָמִית,  
שְׂאֵתָה רוֹצֶה אוֹתָהּ רַק לְעֶצְמָךְ  
וְשִׁימוֹתוֹ כָּל הַיְלָדִים.  
תוֹרִיד אֶת הַחֲלָצָה, אֲמַרְתִּי לְעֵפֶר,  
וְתֵן לָהּ לִסְלִסֵּל אֶת שְׁעַר הַחַיָּה.  
תוֹרִיד תִּתְחַתּוֹנִים, אֲמַרְתִּי לְעֵפֶר,  
וְתֵן לָהּ לְתַפֵּס לָךְ אֶת הַזֵּין,  
לְמַצֵּץ לָךְ אֶת הַזֵּין  
בְּאִמְצַע הַסֵּלֶוֹן,  
בְּבִקּוֹר, בְּצִהָרִים, בְּעֶרֶב,  
בְּלִי לַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹן לְיְלָדִים.

”וַיָּמָה עִם שְׁנֵי הַיָּלָדִים שֶׁלָּךְ?”  
הוא שָׁאַל.  
אָה, אֲמַרְתִּי, הַיָּלָדִים שְׁלִי, עֶפֶר,  
זֶה כָּבֶר לְשִׁיר אַחֵר.

## הרוֹקֶר מְהַגֵּג על שירה ועל כסף

שִׁיחִיָּה בְּרוּר,  
כְּשֶׁזָּה נוֹגֵעַ לְשִׁירָה וְכֶסֶף –  
אֵין בִּי שׁוֹם רוֹמַנְטִיקָה.  
כְּדִי לְכַתֵּב, אֲנִי אוֹמֵר לָךְ,  
לֹא צָרִיף לָרַעֵב  
(גַּם אִם לְכַתֵּב וְלָרַעֵב  
נִשְׁמָעִים Bloody Mary בִּיחָד).  
חוּץ מִזֶּה, אֲנִי אוֹהֵב לְשִׁתּוֹת.  
לְהִרְגִישׁ אֶת הַחֲרִיף  
בְּנוֹשֵׁט עַד הַקֶּבֶה.  
וְאֲנִי לוֹחֵשׁ לָהּ  
("חֲכִי לִי בִשְׁרוּתִים,")  
וְרוֹאֶה אוֹתָהּ רוֹעֶדֶת עַד לְשֵׁם  
בֵּין הָאוֹרְחִים.  
לוֹקֵחַ עוֹד כּוֹסִית, מְתַמְתֵּחַ,  
וְכָל הַגּוֹף הַנוֹאֵק שְׁלִי  
פּוֹנֶה אֶל זֶה שֶׁלְצִדִּי –  
"אֲשֶׁתִּי," אֲנִי אוֹמֵר לָהּ,  
"אֲנִי נֹגֵשׁ לְשְׁרוּתִים,  
אֲכַל לִפְנֵי כֵן, שִׁיחִיָּה בְּרוּר,  
כְּשֶׁזָּה נוֹגֵעַ לְשִׁירָה וְכֶסֶף –  
אֵין בִּי שׁוֹם רוֹמַנְטִיקָה."

## הרוקֶר תוהה מה לעשות

- מָה אֲנִי יַעֲשֶׂה ?  
כֵּן, זֶה נָכוֹן,  
עוֹבְרֶת עָלַי תְּקוּפָה לֹא קָלָה.  
("תִּפְסִיק לְהִתְבַּכֵּן", אוֹמֵר לִי רֵן)  
אֵיזָה לְהִתְבַּכֵּן וְאֵיזָה נַעֲלִים,  
עוֹבְרֶת עָלַי תְּקוּפָה מְחַרְבֶּנֶת.  
מָה, תִּלָּא מִבֵּין אֶת זֶה ?  
גְּרוּשָׁתִי עוֹשֶׂה לִי תִמּוֹת,  
וְזֶה, הַמְּלֶאךָ -  
- מִי ?  
- נוֹ, זֶה שֶׁל הַמּוֹת.  
- אֶהָה.  
- יוֹשֵׁב וְרוֹשֵׁם בַּמַּחְבֶּרֶת שָׁלוֹ.  
- מַה הוּא רוֹשֵׁם בַּמַּחְבֶּרֶת שָׁלוֹ ?  
- הוּא טוֹרֵחַ וְלוֹמֵד בְּקִפְיָה,  
פָּרֵט אַחֵר פָּרֵט, עֵיוֹנִי,  
אֵיךְ אֶפְשָׁר לְשַׁכְּלֵל אֶת עֲצָמוֹ.  
- יָא אֱלֹהֵי, אִישׁ, מַה תַּעֲשֶׂה בְּאַמֶּת ?  
[יַחַד] עוֹבְרֶת עָלַי/דְּעָלַי\* תְּקוּפָה לֹא קָלָה.

\* מחק את המיותר.

## הרוֹקֵר ב-mood אַרְס פּוּאטִי

אוֹהֵב וְשׁוֹנֵא לְכַתֵּב שִׁירָה  
וְאִם תִּשְׁאַלֵּי אוֹתִי לָמָּה,  
אֲנִי אֶגִּיד לָךְ.  
כְּשֶׁאֲנִי כּוֹתֵב שִׁירָה,  
וְאִם אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂיָצְאָה לִי  
אִיזוֹ נְפִיחָה לֹא רָעָה,  
אֲזַי כְּמוֹ נְפִיחָה טוֹבָה  
אֲנִי מְסַרִּית אֶת כָּל הָאֲוִיר מִסָּבִיבִי  
בְּמַצֵּב רוּחַ טוֹב,  
מְרַחֵף לִי עַל מְדַרְכוֹת,  
לוֹחֵשׁ לָךְ בְּאַזֵּן, בְּשִׁדְרָה,  
מְלִים שֶׁל שְׁתִּים בְּלִילָה,  
וְכָל הַקְּלָלוֹת וְהִירִיקוֹת וְהַבְּעִיטוֹת  
הוֹפְכוֹת לְדַמּוּיִים –  
מִי זוֹכֵר שֶׁל מָה.  
אֲזַי אֶת מְבִינָה  
לָמָּה אֲנִי שׁוֹנֵא לְכַתֵּב?  
מַגִּיעַ הֶרְגֵּעַ הָזֶה, הָרוּעַד,  
כִּף הֶרְגָּל שְׁלִי מֵתָה לְבַעַט,  
הַפָּה רוֹצָה לְנִשְׁף,  
לִירֵק, לְהִתִּיז מִיץ מָרָה  
עַל הָאִישׁ הָזֶה, הַזְּחוּחַ,

שְׁמִרְחֶף לוֹ עַל הַמְדָּרְכָה מִמּוֹלִי  
וּמִדְּבַר אֶל אֲהוּבָתוֹ  
בְּקוֹל בְּלִי שְׁפִיזִים,  
בְּמַלִּים שְׁקֻטוֹת שֶׁל לַיְלָה,  
מַלִּים שֶׁל תַּחֲלֹת סֶתוֹ בְּתֵל-אָבִיב,  
כְּשֶׁהֵחֵם כָּבֵר מֵאֲחֹר  
וְרִיחַ הַפְּרָחִים הָאֵלֶּה  
בְּטַעַם סְכָרִיּוֹת שֶׁל דִּבְשׁ  
מִתְעַלֵּס עִם הָעִיר הַמְטֻנָּפֶת  
שְׁמִתָּהּ כָּבֵר לְגֶשֶׁם רֹאשׁוֹן.  
אוֹהֵב וְשׁוֹנֵא לְכַתֵּב שִׁירָה.  
כָּבֵר שְׁאַלְתָּ אוֹתִי לְמָה?

## רחוב אלנבי

פואמה תל־אביבית בחמישה חלקים

יֵשׁ מַשְׁהוּ מוֹרְבִידֵי מָאד בְּכָךְ שְׁאָדָם גָּר  
בְּרָחוּב הַנוֹשָׂא אֶת שְׁמוֹ, מַשְׁהוּ מָאד יִרְקָרֵק  
וְחֹרֵר. הִנֵּה, הַמֶּלֶךְ גִּ'וֹרֵג' גָּר בְּרָחוּב הַנוֹשָׂא  
אֶת שְׁמוֹ: "רָחוּב קִינֵג גִּ'וֹרֵג'". הוּא יוֹצֵא  
לְטִיּוֹל בֶּקֶר (חֲלִיפָה לְבָנָה, נַעֲלִים לְבָנוֹת), וְעַל  
חֲזִית אֶחָד הַבְּנִינִים הוּא רוֹאֶה כְּתוּב:

רָחוּב קִינֵג גִּ'וֹרֵג'

-1947

רְזָה, גְּבוּהָ, כְּמוֹ הָרִיק מֵאַחֲוֵרֵי הַמֶּקֶף, הוּא  
מְמַלְמֵל: הֲרִי יֵשׁ בְּכָךְ מַשְׁהוּ מוֹרְבִידֵי מָאד.  
"אַחֲר־כֶּךְ הוּא בָּא אֵלַי."



הַזֵּין שְׁלוֹ, אוֹה, הַזֵּין שְׁלוֹ.  
 מָה, הָאם סְבִרְתָּ שְׁאֲתֵאֵר אֶת כַּף יָדוֹ,  
 שְׁאֲסַפֵּר עַל בְּהוֹנוֹת רַגְלָיו?  
 אוֹה, הַזֵּין שְׁלוֹ –  
 מִפֶּת אֲנִגְלִיָּה מְשֻׁרְטֶטת  
 עַל הַזֵּין שְׁלוֹ.  
 וּכְמוֹרָה אֲנִי מַצְבִּיעָה  
 עַם הַלְשׁוֹן עַל הַמִּפָּה,  
 שׁוֹאֵלֶת: ג'וֹרְג', מָה כָּאן?  
 "מִנְצ'סְטֵר."  
 וְכָאן?  
 "הֶסְטִינְגְס."  
 וְהֵלֶאָה וְהֵלֶאָה.  
 וּכְשֶׁאֲנִי מַגִּיעָה לְלוֹנְדוֹן,  
 תָּמִיד כְּשֶׁאֲנִי מַגִּיעָה לְשֵׁם, שׁוֹאֵלֶת:  
 ג'וֹרְג', וְכָאן?  
 "לוֹנְדוֹן לוֹנְדוֹן לוֹנְנְנְנְדוֹן

מִרְחוֹב קִינָג ג'וֹרְג' פּוֹנָה הָלָה יְמִינָה, לְאֶלְנָבִי,  
הוֹלֵךְ בְּנִנּוּחֹת. "בְּרוּר," אוֹמְרוֹת הַבְּרִיּוֹת,  
"מְלָכִים אֵינָם עוֹבְדִים." הוּא פּוֹסֵעַ עַל שְׂרַעֲפִיו  
עַד מְגִדֵּל הָאוֹפְרָה וְנִעְצָר מוֹל חֵלוֹן הָרְאֹה שֶׁל  
"סְטִימְצָקִי".

"חַיִּים סוּטִין עֲדִין שָׁם," הוּא אָמַר לִי  
מֵאַחַר יוֹתֵר, "שְׁנֵי כְּרָכִים בִּ-299 שָׁ." וְהוֹסִיף,  
"כֵּן, כִּךְ נִרְאֶתָה הָאִשָּׁה שֶׁהִיְתָה לְפָנֶיךָ בַּיּוֹם  
שֶׁרָאִיתִי אוֹתָהּ, כְּלוּמַר, בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, כְּמוֹ  
'הָאִשָּׁה בָּאָדָם' שֶׁל סוּטִין."

וְעַל הַסִּפְסָל שֶׁבִּטְיִילַת הַסְּמוּכָה לְמִגְדֵּל  
הָאוֹפְרָה הִנִּיחַ אֶת הַמַּגְבָּעַת הַלְּבָנָה, רַחֲבַת  
הַתְּתוֹרָה, וּלְיָדָהּ אֶת מַקֵּל הַהֲלִיכָה, וְהִתְבּוֹנֵן  
בָּיָם.

ומה אם אקום משנתי ואגלה שהריק אחרי  
 1947 התמלא? מילא, אלו היה כתוב זמן  
 עתידי, אבל הריק התמלא במספר 2010,  
 כלומר, בשנה שעברה. ואני ממשמש את גופי  
 בתדהמה. הו, האם אני הזיה? ויתר על כן,  
 הם אף הוסיפו שם כמה מלים:

### רחוב קינג ג'ורג'

2010-1947

מלך אנגליה, איש רב-פעלים

מלך אנגליה זה נכון (אומר ג'ורג'), אבל איש  
 רב-פעלים? אני? לא, זה לא יכול להיות! אף  
 מי עוד יכול להיות מלך אנגליה חוץ ממני,  
 ג'ורג' מלך אנגליה? כן, זה אני. אם כך, מה  
 הפונה במלים "איש רב-פעלים"? אולי  
 טיולי הבקר שלי נחשבו כפעלים, ומכאן  
 שאני אכן רב-פעלים? אבל הרגע, ברגע זה  
 ממש, אני במהלך טיול בקר, ולכן טיולי  
 הבקר שלי לא נחשבו אלא נחשבים. טעות.  
 הכל טעות. (והוא פונה לבדק את הכתבת  
 בבנין הבא. גם שם כתוב כך. ואת הכתבת  
 בבנין שאחריו. גם שם. והלאה והלאה.)

- יְקִירָתִי, הָאֵם אֲנִי חָלוּם?  
 - "חָלוּם נִפְלָא (אֲנִי אוֹמְרָת וּמִלְטַפֶּת לוֹ  
 תַּתְּחַת); יִשְׁכְּנִים כָּאֵלָה אֵין לְאָף אַחֵד  
 בְּאַנְגֵּלְיָה."  
 - יָפִים?  
 - "לְאָכֵל אוֹתָם."  
 - אַז תָּה, בּוֹאֵי גַלְךָ לְאֵלִיּוֹט'ס וְנִשְׁתֶּה שָׁם תָּה.  
 ("הוּא מִתְכַּנֵּן לְאַחֵיו הַגֵּר בְּרַחוּב גִּ'וֹרְג'  
 אֵלִיּוֹט.")  
 - הֵתְבוֹאֵי?  
 - "לֹא תִתְאָר הַרְגֶּשֶׁה הַמִּנְפִּנֶפֶת אֶת שְׂמִלְתִּי  
 כְּשֶׁכֶּף יָדִי אוֹחֶזֶת בְּזִרְעַ הַמֶּלֶךְ, וְיִחַד, בְּגִו  
 זְקוֹנָף, אָנוּ צוֹעֲדִים עַל שִׁינְקִין. אֱלֹהִים, זֶה  
 שְׁוֹהַ הַכֹּל! בְּתִי הַקֶּפֶה מִתְרוֹקְנִים, הַחֲנִיּוֹת  
 מִתְרוֹקְנוֹת, כָּלֶם רָצִים סְבִיבֵנוּ וְשׂוֹאֲלִים 'זֶה  
 אֲמַתִּי? זֶה אֲמַתִּי?' 'מוֹכֵן שְׁוֹהַ אֲמַתִּי',  
 אוֹמְרוֹת לְבָנוֹת־הַשָּׁעַר הַיּוֹשְׁבוֹת עַל סַפְסָלִי  
 הַגֵּן, וּמוֹסִיפּוֹת כִּי 'מֵן הַיּוֹם שֶׁהִנְצִיב הַבְּרִיטִי  
 הָאֲחֵרוֹן עֹזֵב אֶת הָאָרֶץ לֹא הָיָה כִּמְרָאָה הַזֶּה'.  
 אוּלֵם בְּרוּר שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְהַשְׁוֹת, שְׁהֲרִי *KIA*  
 הָיָה נָצִיב וְגִ'וֹרְג' שְׁלִי הוּא מֶלֶךְ."  
 - אֵינֶךָ סְבוּרָה שֶׁהֵן רָאוּ עַל כֶּךָ סָרֵט תַּעֲוָדָה,  
 אָמֵשׁ, בִּטְלִיזִיָּה?  
 - "אַח, מָה אַתָּה מְדַבֵּר!" (וְאֲנִי מֵרָאָה פָּנִים  
 לְרוֹקֶת, מֵר וּלְלוֹסוֹב, הֶקֶד לְעִבְרָנוּ).

- האם ממשכנו של אחי בוקע לו לרגו תמויה?  
הו, מאמינה? הוא מנגן את פרק הלרגו בקצב  
אלגרו אסאי.

- "כן, מאמינה. אבל, האין מי שמנגן על  
גיטרה חשמלית סביר שכל לרגו הוא אלגרו?"  
- בנראה, בנראה.

- "והוא רקע ברגלו רקיעות משתהות  
ומהרהרות, מדגים לאחיו איך לנגן את הלרגו  
מן הסונטה בדו מז'ור לכנור סולו של באך."  
- ערב לבן מגיח מן המרפסת.

- "מי שם?"

- זה אחי, מוזג תה מאגרטל פורצלן שאיננו.  
אני מודה לו בניע ראש מאפק, משכשך את  
עיני בציוור המעטר את האגרטל: פגודה  
בקנים כחלים ונחל מפתל עובר לידה.  
מעליו, על גשרון העץ, חולפת אשה כה  
רחוקה. אנחנו משוחחים ללא מלים, ובחיוך  
מביש היא מסתירה את פניה בציורי המניפה  
שבידה. עצי הדבדבן קרבים לשמע, כפת  
הפגודה רוכנת אלינו בסקרנות.

- "אבל אני כאן, אני כאן, מלך שלי."

- אני מנפנף ביד, מחפש. קולות רחוקים  
קוראים לי. האם זו את? זו את?

וְלַמָּלִים שְׁלֹא נֶאֱמָרוּ צְפוּנִים חַיִּים אַחֲרֵיהֶם. הֵן  
תִּפְכַּכְּכֶנָּה בְּנַחַל הָעוֹבֵר לֵיד וְתִפְקֶנָּה קוֹלוֹת שֶׁל  
מַיִם. דְּגִים פְּלִאִיִּם נוֹלָדִים מִן הַקּוֹלוֹת הָאֵלֶּה,  
וְאַחֲרֵכֶּן מִיִּשְׁהוּ יִרְאֶה עוֹף לֶבֶן, שֶׁאֲבֹרֶתִיו  
עֲנֻקִּיּוֹת, מְעוֹפֵף מֵעַל הַיַּעְרוֹת. אוֹלֵי זֶה שִׁחַף  
גָּדוֹל, אוֹלֵי אֲלִבְטָרוֹס. וּכְשִׁיחֶיָּה הָעוֹף קָרוֹב  
דֵּיוֹ יִגְלֶה הָאִישׁ שֶׁאֵין הָעוֹף אֶלָּא שְׁמוֹ. "הוּ",  
הוא יֹאמֶר, "מִיִּשְׁהוּ קוֹרֵא לִי."

וְכַשֵּׁיוֹפֶף הָעוֹף מֵעַל הַיַּעְרוֹת יֵרָאֶה הָאִישׁ  
 וְהִנֵּה קָצוֹת הַכְּנָפִים כְּמַכּוּחַל עֵדִין, וּבִתְנוּעָתוֹ,  
 גְּדוּלוֹת וְרוֹגְעוֹת, תִּצְיָרְנָה עַל הָנוֹף הַפְּתוּחַ  
 לָאָדָם שֶׁקֵּט בִּינִימִי עֵמֶק וְרָחֵב. עֲצִי בּוֹקִיצָה  
 פְּזוּרִים בֵּין הַגְּבָעוֹת הָאֲדָמוֹת, עַל שְׂבִיל צֹר  
 וּמִתְפַּתֵּל בְּשׁוּלֵי הַיַּעַר רוֹכֵב פָּרֶשׁ בּוֹדֵד עַל סוֹס.

אני מְגִישָׁה שְׁצָרִיף לְהִבְהִיר אֵיךְ זֶה לִשְׁכַּב עִם  
מֶלֶךְ אֲנִגְלִיָּה. הַזֵּין שְׁלוֹ (נִתְחִיל בְּזֶה).  
הַזְדַּקְרוֹת גּוֹתִית מִסְתּוֹרִית בְּלֵב סְבִיבָה  
כְּפָרִית, מֵעֵין קִלְשׁוֹן בְּתִיאָטְרוֹן: אֲנִי נִשְׁכַּבְתִּי  
עַל עֲגֻלַּת הַחֲצִיר, פְּרוּשֶׁת יָדִים וְרִגְלִים  
וְצוּחָקָת. אֲפֹלוּ הַשֶּׁמֶשׁ צוּחָקָת - וּמִסְתִּירָה  
קִמְטִי קִנְאָה. וְהָאֶפֶן שָׁבוּ הוּא מִנְשֵׁק אוֹתִי:  
שְׁפָתָיו הָעֲבוֹת קָרְבוֹת לְשִׁפְתִּי, כְּמַעַט נוֹגְעוֹת  
(אֲנִי חֲשָׂה בְּחֶמֶן), וְהִמְרַחֵק שְׁבִין עֵינָיו נִדְחָס,  
מִתְגַּבֵּשׁ לְשׁוֹם מְקוֹם. הוּא, אֵיךְ הַכֹּל נִשְׁכַּר  
לְצוּרוֹת קָשׁוֹת, צִרְחָנִיּוֹת, כְּשֶׁאֲנִי מְשַׁלְכִים  
בְּחֻזְרָה מִן הַמְּקוֹם הַהוּא לְכָאן. וּבִרְבוּעַ הָאוֹר  
בְּאִישׁוֹנוֹ אֲנִי מִבְּחִינָה בְּגוֹן אִם הַפְּנִינָה וְאֲנִי  
יּוֹדַעַת: זֶהוּ סִימָן שֶׁנִּפְשׁוֹ, עֲטוּיַת חֲלוּק לִילָה  
וּשְׁעָרָה סְתוּר, יּוֹשֶׁבֶת עַל מְשׁוֹכַת הַגֶּן, מִבִּיטָה  
בְּנָשִׁים בְּרִיאֹת הַבֶּשֶׂר הַשְּׁבוֹת מִן הַקֶּצֶר,  
וּפְנִיָּהּ אֲדָמוֹת וּשְׂדֵיהֶן מְטֻלְטָלִים וְאֵז - הוּא,  
כְּמָה אֲנִי כְּמָהָה אֵלָיו - אֲנִי מִתְנַפֶּלֶת וּמִפִּילָה  
אוֹתוֹ עַל הַמָּטָה וּמְטִיחָה בּוֹ (עוֹד וְעוֹד).



וְאַף שֶׁהִחֲלִפְנוּ דִּירוֹת לֹא מַעֲט פְּעָמִים, הֲרִי  
 תָּמִיד כְּשֶׁהוּא מְנַשֵּׁק אוֹתִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת מַלְבֵּן  
 הָאוֹר בְּעֵינָיו. הָאֵין חֲלוֹן אֶחָד בְּבִנְיָנִי הָעִיר  
 הַזֹּאת אֲשֶׁר אֵינוֹ רְבוּעַ?

ועדין לא ספרתי מה ההרגשה ללכת ברחוב  
 הנושא את שם יקירי. בצהרם לא הרגשתי  
 כלום, אבל גם אתמול לא הרגשתי. האם עלי  
 להרגיש דבר-מה? לו לפחות הייתי מקבלת  
 הנחה במגדניה. לו היו רואים אותי  
 ואומרים: "אח, הנה זוגתו של המלך ג'ורג',  
 שעל שמו נקרא רחובנו. נו, אנו שואלים  
 (אומרים כל עובדי המגדניה), למי מגיעה  
 הנחה אם לא לה?!" (ובגלל יחוסים הם גובים  
 ממני יותר.)

אבל בבקר הזה באמת חשתי. דמיתי את  
 הרחוב לגופו העירם של ג'ורג': ראשו על  
 אלנבי, כפות רגליו על בוגרשוב, ואני הייתי  
 על, YOW, פתאם אני ממש מתבישת.

1

דִּוְקָא קֶרְצוֹן לַחֲיוֹת הוּא שְׁהוֹרֵג אוֹתָנוּ,  
הַנְּטִיָּה לְהַתְחַדֵּשׁ שׁוֹב וְשׁוֹב. וְמָה אִם נֹאמֶר  
"דֵּם שְׁתִּיקָה" ?

בספינת מפרש בים ללא רוח ("שטיל" בפי המלחים) נרביץ על המים הכבדים בצהרים הרוותחים האלה, המקטרים צחנת זמן מת, ונשגה בהולנדי המעופף. הזמן טבע לספינתו והוא נדון אפוא ל"שטיל". כי כן, רק אלה שימותו נעים. ונדמה, בגלל יחסיות התנועה, שגם המעופף נע, אבל הים הוא שנע (והים ימות), הרוח נעה (והרוח תמות). ומדוע אין ההולנדי יכול לעבר על פני כף התקנה הטובה? מפני שבדיוק שם נמצא השפיץ של הארץ, שמספרים כי אינה כדורית אלא אליפטית. וכך הספינה, כמו סיזיפוס קטוע רגלים, שטה לה על השפוע עד השפיץ ומחליקה, שטה ושוב מחליקה. הנה, בגלל זה מפרשיה אדמים. אדמים? כן, דם מרוח על המפרשים, דם רגליו הקטועות של סיזיפוס התלויות על ראש התרן.

- "עדיף מגבעולי שום", אומר מלח א',  
 "שהרי אם הספינה תתהפף, נוכל לפחות  
 לצעד על רגליו."

אז עומד ג'ורג' על כף התקנה הטובה  
 ותוהה אם יש תקנה אחרת,  
 - "או אם יש תקנה בכלל", לוחש ההולנדי.

- "תקנה למה?" משתומם המלך.  
 - "וכשאנו חולמים על רוחות, מצטווח מלח  
 א', "מטילות רגליו הקטועות של סיזיפוס על  
 רחוב קינג ג'ורג'."  
 - "Off with his head", מצוה המלכה;  
 סליחה, ההולנדי.  
 ונצב על מרומי קיפּטאון העיר, מפשיל  
 המלך ג'ורג' את מכנסיו, ומחלק את מימיו  
 בנדיבות, מי זהב וחס, חלקם לאוקיינוס  
 ההודי, ועתה לשם, לאטלנטי.

אָן אַם לַנֶּצַח אֶהְיֶה מוֹל כֶּף הַתְּקִנָּה הַטּוֹבָה,  
 מְהֵרָה לֹו הַהוֹלֵנְדִי, אֲזִי אוֹלִי בְּכֹל זֹאת אוֹכֵל  
 לְקוֹוֹת? כִּי בְּאַמֶּת, אִם הוּא יִשְׁנֹו, הַנֶּצַּח, סִימָן  
 שֵׁשׁ מַשְׁהוּ מֵאַחֲרָיו אוֹ מִלְּפָנָיו, וּמִכָּאן שְׁגִם  
 הוּא כְּמוֹ הָרוּחַ וְהַיָּם, יִכְלֶה. מָה?

והמלחים על הספינה פניהם נוהרות תבונה.  
 הם נשענים על המעקה, ותפוסים במחשבות  
 מביטים במים העומדים. הצבע על הספון  
 העליון דהה, ולוחות העץ, כמו זקנים  
 הנזכרים בלדותם, נופחים ברושים למלחים.  
 והם נוטלים לראותיהם את האויר הירק,  
 את אויר הים והגעגועים לים. לא יתכן!  
 פשוט לא יתכן! אחרי מאות שנים על המים  
 עדין לא התרגלו, עדין נוהגים כאלו אינם  
 על ספון אניה, כאלו אינם יכולים למשש  
 את המפרש שנפרס ככר והגלגליות  
 שהחלידו. מוזר, להיות שם ולמות מגעגועים  
 לשם.

O litus vita mihi dulcius, O mare!\*

\* מלטינית: "הו חוף יקר לי מחיי, הו ים!" – שורת הפתיחה  
 לאחד משיריו של המשורר הרומי פטרוניוס ארביטר, מחבר  
 הסטיריקון (בן המאה הראשונה לספירה).

– "מה יש לו ממלחים ואניות וכל אותו הודי מעופף?"

– הולנדי מעופף, אמא.

– "כן, מאותו הודי מתופף," שואלת אמי שבאה לבקור (גזזטרה לבנה ושלחן נצרים עגל, ספלי פורצלן וזמזום ירק-כנפים של אחר-צהרים קיצי).

– אה, כן, בנעריו הוא למד באקדמיה הימית המלכותית, ומאז חובלים, חבלים, וחבלות דומות.

– "באקדמיה הימית המלכותית? הן, האין זה אותו מקום שבו נערים, איך לומר, עם נערים אחרים?"

– אמא! אני צוחקת, ושמלתי מתנופפת אתי, מותירה את ירכי חשופות לנאקתו הבלתי נשמעת. אמא! אני מראה לה את הכתם על צווארי – מה, לך אין כאלה? והיא נחפזת "די!" והיא מתאדמת "די! די!" (והשמש באפק כורעת, מפשקת את רגליה – ים גדול בא).



דִּם שְׁתִּיקָה! לְתַחֲב אָצְבַּע לִּפְנֵי \*panta rei  
 וְשֶׁהוּא יַעֲצֹר. אֶט-אֶט, כְּשֶׁכָּל אֲדוֹת הַתְּנוּעָה  
 תִּמְלֹגְנָה, תִּנָּבֵט בְּנוֹ הַדִּמָּמָה. כְּמוֹ עַל גְּזוּזְתָּה  
 לְבָנָה לֹא בֵּית וִיסוּדוֹת, נִשְׁעֵן עַל הַמַּעֲקָה  
 וְנִצָּפָה בְּבִרוּשִׁים הַגְּבוּהִים עַל הַמְּדֻרֹן הָרְחוֹק.  
 לְמַרְגְּלוֹתָיו, אֲגַם כְּסָפִי שׁוֹקֵט (זוּג בְּרִבּוּרִים,  
 סְבוּרָנִי, מְשִׁיטִים עָלָיו). לְצִדּוֹ, מִבְּעַד לְאוֹר  
 הַנוֹגָה, נוֹטֵל יַעַר סָמִיךְ אֶת רֶבּוֹ שֶׁל הַנוֹף. שָׁם  
 אוֹלֵי מִבֵּית נֶמֶר בְּכָלֵב, וְכָלֵב בְּחַתוּל, וּמִצָּפִים  
 (לְפָחוֹת הַנֶּמֶר, אִם הַכָּלֵב לֹא שׁוֹטֵה) שֶׁנִּשְׁלַף  
 אֶת הָאָצְבַּע. לְפֶתַע מִתְגַּלֶּה שְׁאִין שָׁפָה  
 הַמִּתְאַיֶּמָה לְמַצֵּב הַזֶּה, אֵין תְּאוֹר שְׁאִינָנוּ  
 זֹרֵם. הַפֶּעַל עֲצָמוֹ מַעֲיֵד עַל תְּנוּעָה. אִם כֵּן,  
 הִבָּה נִשְׁמִיט אֶת הַפְּעָלִים וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׁמּוֹת  
 עֲצָם בְּלִבָּד:

פָּה (אִמָּ) פָּה

צִיץ (אִמָּ) צִיץ

פְּטָמָה (אִמָּ אִמָּ) פְּטָמָה

\* panta rei (מיוונית עתיקה) – "הכל זורם". טענה מפורסמת  
 המיוחסת לִהֶרַקְלִיטוֹס, פִּילוֹסוֹף קֶדֶם-סוֹקְרָטִי שֶׁפֶּעַל בִּסְבִּיבוֹת  
 500 לִפְנֵי הַסָּפָה.

[illegible]

ואני אמרתי לו,  
 - ג'ורג' ג'ורג', שני דברים אל לאנגלים  
 לעשות: לבשל ולחשב, הרי יש לך טעם של  
 הרהור מאד.  
 - "אבל יקירתי, האין זה משתנה עם השנים?  
 כבר המון זמן אני מתגורר בארץ הזאת,  
 ואפלו ברחוב הנושא את שמי."  
 - ודאי שזה משתנה, יקירי, זה רק מחמיר.  
 אך למזלנו אתה מלך, ובין כך ובין כך אסור  
 לך לעסוק בכגון דא. ובכלל, ג'ורג' שלי,  
 חשיבה היא פעילות פלבאית שאינה הולמת  
 אותנו, איננו זקוקים לשום הצטדקיות.  
 מבטיח שתנהג כמלך?

ברור שבאפן כלשהו אני צאצא לכל מלכי  
 אירופה (מרגרט מאוסטריה אמרה "ג'ורג'  
 צריך ללמד לבסות את פניו האלה בפניו  
 האלה". הנסיך מאנהלט-קטן ממלל "נדמה  
 כאלו הוא בסרבנד נצחי"). כשהייתי ילד  
 ויורש-עצר, ספר לי החונף שלי את קורות  
 אבותי, והילד הקשיב ותמה (הוא ראה את  
 אבותיו מסתכלים על הממלכה מבעד  
 לחלונות הארמון הנוגהים, ומתעטשים).  
 כשהגיעו לפרק הבא בקורות אבותיו,  
 התרוננה נפשו כל-כך, מפני שאז החלו  
 אבותיו לצאת לטיולי בקר (מגבעת לבנה,  
 נעלים לבנות, ובתוף ערפל). "בדייק כמוני,"  
 חושב ג'ורג'.

החונן שלי לא היה צרפתי רופס, הו לא! My tutor היה איש גבוה ויפה, ערבי שתמי פניו חדים, אפו ארוך ונשרי, ועיניו השחורות דמיוניות והזויות כמו מחול תימרות החם במדבר. אבות-אבותיו של החונן שלי רכבו על סוסים שחורים להסתהר על אירופה מספרד ובזנטיין. כשדפקו על שעריה צפו שלידיהם המושטות תגש הקהה, אף במקומה כבדו בשמן רותח ובליסטראות ברזל. ואבות-אבותיו של החונן שלי היו אנשים גבוהים ויפים. הם טפסו על סוסיהם השחורים וסבו לשוב, הניחו לסוס לפנות כפי טבעו. והלה, שחש בהם כי הם שוקטים ומהרהרים, סבב לאטו; ובהדרגה, מטפיה להירה, צהל לעבר ארוות השמש ואהלי קיזר.

מִבְעַד לְחִלּוֹנוֹת הָאֲרָמוֹן הַנוֹגְהִים מִסְתַּכְּלִים  
 מִלְכֵי אֵירוֹפָּה עַל הַמַּמְלָכָה. וּמִקְנָחִים אֶת  
 אָפֶס. מֶר קִימְבְּרִלִי, הַמְּשַׁרֵּת הַזֶּקֶן, מַגִּישׁ  
 לַמֶּלֶךְ מִכָּתֵב שֶׁהִגִּיעַ זֶה עֲתָה מִן הַנָּסִיף בַּמַּחֲזִז  
 שְׁמַעְבֵּר לְאַגֶּם (זוּג בְּרַבּוּרִים, סְבוּרָנִי,  
 מְשִׁיטִים עָלָיו). וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ קוֹרֵא בַּמִּכְתָּב,  
 דְּבִרְמָה גוֹרֵם לוֹ פֶּתָאֵם לְהִסִּיט אֶת הַדֶּף  
 מֵעֵינָיו וּלְהַבִּיט הֵיטֵב מִבְּעַד לְחִלּוֹן הַקָּמּוּר.  
 רְחוֹק, עַל שְׂבִיל הַמִּתְפַּתֵּל בְּשׁוּלֵי הַיַּעַר, רוֹכֵב  
 פָּרֶשׁ בּוֹדֵד עַל סוּס.

1

בַּתְּחִלָּה חֲשַׁשְׁתִּי לְדַפֵּק עַל דֵּלֶת חִיּוֹ. רָאִיתִי  
מִרְחוֹק אֶת טִיּוּלֵי הַבֶּקֶר שֶׁלוֹ וְהִלְכָּד כֹּה הָלַם  
אוֹתוֹ, כְּמוֹ מְרֹאֵה אֲנִית עֲנֹק הַנּוֹלָדֶת מִבֵּין  
רִגְלָיו הַדִּקּוֹת שֶׁל הָאֶפֶק, גִּדְּלָה אֶט-אֶט  
לְדַפְנוֹת עַד הַשָּׁמַיִם, נִכְנָסֶת לְנֶמֶל חִיפָה כְּמִלֵּךְ  
אַחֵר נֶצְחוֹן מוֹחֵץ. אִפּוֹ הִיפָּה וְהַחֵד הוּא הֶ-  
Bulbous bow \*הַמְּפֹלַח אֶת אֲוִיר רְחוֹב קִינֵג  
ג'וֹרְג', בְּעוֹד שֶׁבֶל הָאֲנָשִׁים יוֹצֵר מֵאֲחוֹרָיו v  
שֶׁל פְּלִיאָה. פַּעַם אַחַת רָאִיתִי אוֹתוֹ נֶעֱמַד,  
מִסִּיר אֶת מְגַבְעָתוֹ, וּמְגַרֵּד בְּרֹאשׁוֹ. אַחֲר־כֵּן  
הִסְתַּוְּבַב וְהִבִּיט ב־v שֶׁלוֹ כְּמִי שֶׁמְחַפֵּשׁ דְּבַר-  
מָה.

אֲנִי מְנַקֶּה אֶת חִלּוֹן הַחֲזָה שְׁלִי,  
אוֹמֵר: בּוֹאִי לְרֹאוֹת,  
רוֹאֶה?  
אֲנִי מְנִיחַ אֶת עֵינִי  
עַל שִׁלְחַן הַמִּטְבָּח  
וּפּוֹרֵס אוֹתָהּ בְּדִיקְנוֹת לְשֵׁנֵי חֲצָאִים,  
אוֹמֵר: בּוֹאִי לְרֹאוֹת,  
רוֹאֶה?

וְהָרָאשׁ וְהַצְוָאר וְהַזֵּיז וְהַרְגָּלִים,  
רוֹאָה?

אֱלֹהִים, אֲנִי רוֹכֶנֶת אֹתוֹ  
צָמוּד-צָמוּד  
לְרֹאוֹת כָּל דָּבָר,  
וְרִיחוֹ וְחִמּוֹ וְקוֹלוֹ הָאֶרֶץ  
(וְחֻלְצַת הַפִּלָּנֶל הַטְּפָשִׁית שְׁלוֹ), YOW –  
הוּא אוֹהֵב אוֹתִי.

\* Bulbous bow (באנגלית) – שמו של ה"גידול" בצורת בולבוס  
בתחתית חרטומי אוניות מודרניות גדולות, שנועד להפחית את  
התנגדות המים בזמן הפלגה.



וּכְשֶׁכָּבַר דְּפָקָתִי עַל דֵּלֶת חַיִּיו, פָּתַח וְנִכְנַסְתִּי.  
אֲחֵר־כֵּן נָעַל אֶת הַדֵּלֶת בְּסִיבּוּבִי מִפֶּתַח  
אֲטִיִּים, בְּלִי לְהַחֲפֹז. מְסֻדְרוֹנוֹת עֲצוּמִים הָיוּ  
בוֹ, קָרִירוֹת שְׁרֵתָה בָּהֶם, קָרִירוֹת שְׁנַעֲמָה לִי.  
הוֹכִיל אוֹתִי בְּתוֹכָם עַל פְּנֵי רֵיחוֹת מְבִדִים  
כְּבִדִים וְנִצְנוּצִים הִנָּתְזִים מִן הַקִּירוֹת כְּמוֹ  
מַעֲיָנִי נִמְרֵ שָׁחוֹר. הִרְגִּישׁ בְּבִהְלָתִי וּבִסְקָרְנוּתִי,  
הוּא נִעְצָר וְהִדְלִיק לִי אֶת הָאוֹר.

– "רוֹאֶה? Johannes Van Eyck est hic."

הַגִּשְׁתִּי לוֹ כּוֹסֵית *Chivas Regal* וְשָׁאַלְתִּי,

– "מָה הוּא מִצֵּיר, יְקִירִי?"

– "אֵת 'הַבְּתוּלָה שֶׁל הַקְּנֻצֵּלֶר רּוֹלִין'. אַחֲרֵי  
טִיוִיל הַבֶּקֶר אָנִי מַתִּישֵׁב מוֹל הַגְּלִימוֹת,  
וְהַקְּנֻצֵּלֶר רּוֹלִין מַהֲדִק אֶת יָדָיו לְעִבְרִי בַּעֲנוּה  
וּבַחֲסִידוֹת כֹּה גְדוֹלוֹת, עַד שֶׁפָּחַד מִמֶּלֶא אוֹתִי  
שֶׁמָּא פַּעַם נּוֹסֶפֶת מִתְּכַנְסוֹת מְזֻמּוֹת סָבִיב  
הַשְּׁלַחַן הָעָלָל בְּרֹאשׁוֹ, אֲבָל הַנִּיד הָעֵדִין

\* Johannes Van Eyck est hic (מלטינית: "הֵן וְהֵן אֵיךְ נִמְצָא  
כֵּן") – וּרְיָאצִיָּה עַל חֲתִימָתוֹ שֶׁל הַצֵּייר הַפְּלָמִי הַגְּדוֹל בֶּן  
הַמָּאָה ה־15 בְּצִיּוּרוֹ הַמְּפוֹרָס "חֲתוּנוֹתוֹ שֶׁל גִּיּוֹכְנִי אֶרְנוֹלְפִינִי"  
מִשְׁנַת 1434. בַּחֲתִימָה הַמְּקוּרִית כְּתוּב fuit hic, "הִיָּה כֵּן",  
וְלֹא est hic, "נִמְצָא כֵּן".

והפגיע העובר ברקתו המגלחת, הפועם כמו  
 תוף צעצוע, נראה כה חור וחי עד שנדמה כי  
 אין הוא אלא ציור. והנה גם אמי כאן,  
 אצבעותיה הארכות נושפות רף על מתני  
 העירמים ועל גופי היושב על ברפיה. אני  
 מרגיש במלאך העומד להניח כתר פז על  
 ראשה הרכון עלי. 'אמא', אני קורא, ודממת  
 האהבה הנלחשת ממנה מכוצת את גופי  
 לכאב הגעגועים המתוק בעולם. 'אמא',  
 ואהבתה נגרת מן המקמרת, לוחכת את כל  
 העיר הנשקפת ממנה. את מבחינה בצלב  
 שבמרכז הגשר?"

- כן, אמרתי, ואפלו לא תמהתי איך הגעתי  
 לתוף הציור, לעמד ליד ג'ורג' שלי - ישוע  
 לפני כן, ועכשו:

- "ספרי את המרצפות מקדמת הציור ועד  
 למקמרת. מה מספרן?"  
 - שש-עשרה.

- "יפה, ובאיזו שנה נתנה ההוראה להקים  
 את הצלב?"

- בשנה שעברה.

- "והיא?"

- 1435.

- "ואם נשמיט ממנה שש-עשרה?"

- 1419.

- "ומה קרה בשנת 1419?"

- ב-1419 ?

- "כן."

- באביב השנה ההיא שתל בן הנחתום מבט  
אדם בשדי שהחלו להגן, ובפעם הראשונה  
בחי הרגשתי שאיני רק אדם.

- "כן, כן, אבל מה עוד קרה?"

- כתבתי שיר ואבי צרח שאסור לי, "מה  
יאמר בן הנחתום?! לך לעזר לאמך!"  
וקלפתי פולים, אבל אמי כעסה עלי שאני  
אטית, וברחתי משם לסבתי והנחתי את  
ראשי על ברקיה, והיא, בכפותיה הרכות,  
אספה את דמעותי ורגשותי המבלבלים כל-כך,  
נו, אתה יודע, ופתאום, YOW, כמה  
הסמקתי.

- "לעזאזל, בשנת 1419 נרצח על הגשר אביו  
של פיליפ הטוב, המלך ג'ון בלי-פחד - אלי,  
איזה שם! - והצלב ש-Van Eyck שרטט עתה  
על-פי הוראת הקנצלר רולין הוא אות זכרון  
לנרצח."\*

\* הצצה אחת בציור "הבתולה של הקנצלר רולין" תמחיש מייד  
את התמונה המילולית בבית הזה (הרעיון שמספר המרצפות  
משקף את מספר השנים שעברו בין רצח המלך ג'ון בלי-פחד  
להסכם שבו הוחלט על הקמת הצלב הוא השערה של חוקר  
האמנות (Emil Kieser).

- אָבֿל ג'וֹרְג' שְׁלִי, הַשָּׁנָה הִיא 2011, וּמִפְּנֵי  
שְׂרָצָחוֹ אֶת ג'וֹן בְּלִי-פֶחֶד - אֵלִי, אֵיזָה שֵׁם! -  
נִדְחוּ אַרְוִסִי לְכֹן הַנִּחָתוֹם. אָה, מְדוּעַ אֶתָּה  
מִזְכִּיר לִי? לָמָּה אֶתָּה מְעוֹרֵר אֶת כָּל הַפְּרָטִים  
הָאֵלֶּה?

פָּנִי כָּלֵם הָיוּ מְאַשְׁרִים  
בְּיוֹם הָאַרְוִסִין שְׁלִי.  
כָּרְסוֹת אָבִי וְהַנִּחָתוֹם  
הַתַּחֲכָכוֹ וְנִצָּתוֹ  
(וְלֹא - אֵיךְ נָתַן לְהַסְבִּיר  
מְדוּעַ דָּלְקוּ פָּנֵיהֶם  
בְּאֵשׁ שְׂמִיחָה כְּזֹאת!?)  
וְאַמִּי הַתְרוֹצָצָה עִם הַמְּבַשְׁלוֹת  
וְהַזְעִיפָה פָּנִים וְצִחָקָה,  
הַזְעִיפָה פָּנִים וְצִחָקָה  
עַד שֶׁנִּפְרָצוּ דִּלְתוֹת הַבַּיִת  
וְסוּגְרֵי הַחֲלוֹנוֹת נִקְרְעוּ בְּעֶצְמָה  
מִרַעְשֵׁם הַנוֹרָא  
שֶׁל כָּל פְּעֻמוֹנֵי הַכְּנִסִּיּוֹת בָּעִיר,  
צָעִיף שְׁחוֹר הוֹטֵל עַל הַחוּמָה  
וְכָל הָאַנְשִׁים בּוֹכִים -  
הַמֶּלֶךְ ג'וֹן בְּלִי-פֶחֶד מֵת.

פָּנִי כָלָם הָיוּ מְאַשְׁרִים  
בְּיוֹם הָאָרוּסִין שְׁלִי.  
וּבְלֵילָה,  
בְּבֵית הָאֱלֹהִים,  
עַם כָּל הַקְהֵלָה,  
כָּרַעְתִּי עַל בְּרַכִּים  
וּקְפֹאָה כָמוֹ הָרֹצֵפָה  
אֲמַרְתִּי תִפְלָה עַל הַמֶּת.

איך ש'היא מבלגנת את העתים! הנה אני נושף את הזמן עם הטרומבון שלי, קדימה ואחורה. והיא - אי! - היא גדולת איברים ומגשמת, אוחת בו כבאקורדיון, ומטלטלת ולוחצת ושרה ("אני שואגת ת'זמן" וכו'). אכן, טיול בקר מבלבל. מביתי פניתי הישר לגן מאיר (המגבעת ומקל ההליכה מנחים לצדי על הספסל). תמיד היה נדמה לי - תמיד? - ובכן, תמיד היה נדמה לי, לא, מה שאני רוצה לומר איננו "נדמה" אלא כה מדויק, עד שאני חושש שמא אני מבלבל לגמרי. אה, הנח לעצמך. קום, לך קצת על רחוב קינג ג'ורג', בדק את הפתובות על חזיתות הבנינים: מי יודע, אולי המות שלך נמחק, אולי אחרי 1947 צמח אזור, עכביש הקים לו בית. פן, לך, הבט בחלון ראווה. גם אם לא תאהב את מה שתראה, הטב לפחות את המגבעת. עשה דבר שלא עשית אף פעם: הנה, עלה על הבמה בגן מאיר ונאם - הכלבים שומעים.

- "נאם, אנו שומעים", אומרים הכלבים.  
 - "תמהני!" אומר ג'ורג', ומתענג על המלה הזאת. "תמהני". הו, הוא מרגיש שאם ישתל

אוֹתָהּ בְּגֵן מֵאִיר, יִפְרַח מִמֶּנָּה צֶמַח שְׁפָרְחִיו  
לְבָנִים וּגְדוּלִים, וּכְשִׁיבְחֵינוּ בּוֹ יִרְחֹק ,  
יֵרְצוּ מְאֹד לְהִתְקַרֵּב כְּדֵי לִרְאוֹת.

## תוכן העניינים

אין שיר היום, שימון

אינשיר 13

שומר לילה במאפיית ברמן 14

וריאציה מספר 3 על "אפיגנניה באוליס" של אוריפידס 15

פרגמנט הלניסטי 17

דרך בית-לחם 18

בלון[ז], עלק 19

דיאלוג בין-ערביים 20

שנה לפני שנולדתי 21

אותה אפלולית חומה 24

26 VINISTE A MI

הפתקים שלה 27

שלוש זוטות לשעשע את ליבי

בבוקר חורף קר ועם גרון כואב ונזלת 30

קנטטה 82 32

השחקן השלישי מימין 34

לקורא בעוד אלף שנה 39

אטאולפו החמישי 42

טורקית קטנה 44

ארצות רחוקות 45

טוראי כהן (מחזור) 49

שירי הרוקר (ארבעה פזמונים עם שפיצים)

עופר מתקשר לרוקר 53

הרוקר מהגג על שירה ועל כסף 55

הרוקר תוהה מה לעשות 56

הרוקר ב־mood ארס פואטי 57



**רחוב אלנבי** (פואמה תל-אביבית בחמישה חלקים)

חלק א' 61

חלק ב' 69

חלק ג' 72

חלק ד' 81

חלק ה' 84